

«WaSalp», in project da perscrutaziun sur dall'extension digl uaul

Claudia Schreiber

Ellas alps extenda la surfatscha digl uaul. E quei succeda buca numveseivel. Aschia ha p.ex. deputau Peretti inoltrau il matg 2001 ina interpellaziun sur «l'avanzamento del bosco nelle zone agricole», ed il cusseglier nazional grischunes, Hansjörg Hassler ha introductu il settember 2001 ina proposta «Protezzion dil terren agricol e sluccada dalla limitaziun dil schumetg digl uaul.

utilisaziun agricola intensiva el funs dalla val ed obligaziuns da diever e progressiun dalla surfatscha digl uaul en loghens teiss e strusch aviarts». La finamira d'esser, tenor concept da svilup «mantener la cultivaziun dalla surfatscha agricola utilisada sin tuts scalamens ed evitar l'extension dalla surfatscha digl uaul.

L'extension digl uaul ei era gia daditg in tema ella vischnaunca da Tujetsch. Quei documentschan acts ord igl archiv communal. L'union da cura ha per exempel lantschau ina retschera igl onn 1971. «Co vesel jeu la Val Tujetsch egl avegnir?» Tier il tema *uaul* sa ins leger in scenario fictiv per igl onn 2011, che «tut ils uauls tujetschins runcai ni devastai da lavinas avon onns vegnien ad esser plantai. Era Selva porta puspei da dretg sin num. Entuorn curclaus cun parts-uaul maiestus. Era biars praus maghers ein plantai ed el funs dalla val serasan bialas gruppas da plantas.

Tren' onns suenter quella retschera, pia igl onn 2002 vegn aunc adina discutau sur da zonas da cunfins denter uaul ed agricultura. El rapport preliminar dil concept da svilup regional dalla Corporaziun da vischnauncas Surselva sa ins leger. «La midada dil caracter dalla cuntrada ei veseviala: Monotonia e depauperisaziun entras

ulterioramein en 4 regions pli concret, ina da quellas ei la Val Tujetsch.

Tier l'extension digl uaul tract'ei d'in fenomen che succeda plaunet. Fotografias veglias dalla Val Tujetsch dattan perdetga co cunfin denter uaul ed agricultura veseva ora avon 50 onns. Buns mieds d'agid pil «WaSalp» ein maletgs fatgs ord l'aria. Cun tals san ins persequitar il svilup dil cunfin ed il stan digl uaul sur plins decennis ora. Ulterioras indicaziuns furneschon documents secrets (protocols dils cunfins d' uauls) ni notizias d'utilisaziuns dallas alps.

Tgi che sedat giu cun l'extension digl uaul sto luvrar ora formaziuns cun damondas complexas. Aschia ei «WaSalp» in project da perscrutaziun interdisziplinair, che s'occupescha cun damondas forestalas, agraras, ecologicas e socialas. Ins ei era dependents da scomis da pratica: Purs, seviculturs,

gliend dil turissem ed auttras persunas ch' ein involvadas cun la region e sia cuntrada.

Vies pareri interessescha nus. Co declareis Vus il regiviment natural digl uaul? Tgei saveis Vus dall'extension digl uaul ella vischnaunca da Tujetsch, da tgei experiencias saveis Vus raquintar? Scrivi ni telefonai a nus.

Persunas da contact per damondas ni stimulaziuns ein:

Claudia Schreiber

Oberer Quai 70, 2503 Biel,
tel. 032 323 38 46,
buero.schreiber@bluewin.ch

Meinaproject

Priska Baur

eidg. Forschungsanstalt WSL,
Zürcherstrasse 111
8903 Birmensdorf,
priska.baur@wsl.ch

